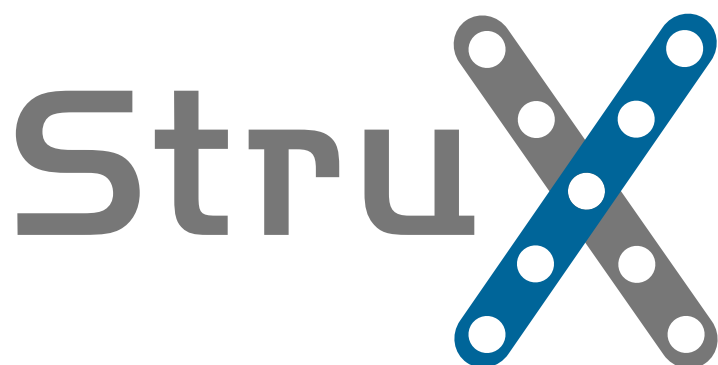

IK EN DE MAATSCHAPPIJ

MEEDDOEN EN MEEPRATEN

COLOFON

Uitgeverij: Edu'Actief b.v.

0522-235235

info@edu-actief.nl

www.edu-actief.nl

Auteurs: Ruud Schinkel, Annemieke Struijk

Inhoudelijke redactie: Ina Berlet

Eindredactie: Daphne Ariaens

Titel: Ik en de maatschappij - Meedoen en meepraten

ISBN: 978 90 3722 280 7

Eerste druk/eerste oplage

Omslagfoto: Shutterstock

© Edu'Actief b.v. 2015

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in compilatiewerken op grond van artikel 16 Auteurswet kan men zich wenden tot de Stichting PRO (www.stichting-pro.nl).

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Door het gebruik van deze uitgave verklaart u kennis te hebben genomen van en akkoord te gaan met de specifieke productvoorwaarden en algemene voorwaarden van Edu'Actief, te vinden op www.edu-actief.nl.

INHOUD

Voorwoord	4
Hoofdstuk 1 Meepraten en meebeslissen thuis	6
Hoofdstuk 2 Meebeslissen in de klas	17
Hoofdstuk 3 Democratie op school	28
Hoofdstuk 4 Meepraten op stage en werk	39
Hoofdstuk 5 Meedoen en meepraten in de politiek	52
Hoofdstuk 6 Herhaling	69
Eindopdracht en reflectie	74

VOORWOORD

Dit leer-werkboek gaat over meepraten, meedoen en meebeslissen.

Je denkt na en praat over vragen zoals:

Wat is inspraak? Wat is medezeggenschap?

Waarover mag jij meepraten en meebeslissen:

thuis, in de klas, op school, op stage of werk, in de politiek?

En hoe kun je dat aanpakken?

Picto

In dit boek zie je bij sommige opdrachten een picto.

Een pictogram geeft je informatie over de opdracht.

Hierna lees je wat de picto's betekenen.

VOORBEREIDEN

Bij dit picto ga je nadenken over een opdracht.

Je denkt na over wat je straks gaat doen.

Je gaat de opdracht voorbereiden.

UITVOEREN

Bij dit picto ga je de opdracht uitvoeren.

Je gaat bijvoorbeeld iets maken.

Of je gaat iets doen.

EVALUEREN

Bij dit picto ga je evalueren.

Je controleert of je de opdracht goed hebt gedaan.

Wat ging er goed en wat ging er minder goed?

Wat vond je van de opdracht?

Wat kon je eerst niet, wat je nu wel kunt?

Wat ga je de volgende keer anders doen?

REFLECTEREN

Bij dit picto ga je reflecteren.
 Je denkt na over wat je hebt geleerd.
 En wat dat betekent voor je toekomst.
 Wat ga je nu doen?
 Hoe gaat het verder?

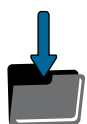
IN GESPREK

Bij dit picto ga je in gesprek.
 Om een opdracht na te bespreken kun je de StruX-kaarten gebruiken.

WEBSITE

Bij dit picto ga je iets bekijken op de website van StruX.
 Dit kan bijvoorbeeld een foto, formulier of film zijn.
 Volg deze stappen.

1. Ga naar www.strux.nl
2. Klik op de knop deelnemer.
3. Klik op 'Ik en de maatschappij'.
4. Klik op de foto van dit leer-werkboek.
5. Klik op de link van de opdracht.

PORTFOLIO

Misschien werk je met een portfolio.
 In je portfolio stop je bewijsstukken.
 Als je dit picto ziet, kun je een bewijsstuk toevoegen.
 Bespreek dit met je begeleider.

Beeldwoordenboek

In dit boek staan gekleurde woorden.
 Gekleurde woorden moet je kennen.
 Het zijn belangrijke woorden.
 Deze woorden kun je opzoeken in het beeldwoordenboek.
 Ga naar beeldwoordenboek.strux.nl.

HOOFDSTUK 1

MEEPRATEN EN MEEBESLISSEN THUIS

Dit hoofdstuk gaat over thuis meepraten of meebeslissen.

Je denkt na over de vragen:

Waarover mag en wil jij thuis meepraten?

Waarover mag en wil jij thuis meebeslissen?

En hoe krijg je inspraak?

Inspraak thuis

Altijd en overal nemen mensen thuis beslissingen.

Wat gaan we eten? Naar welke film gaan we kijken?

Welk cadeau geven we aan oma? Wat doen we in de vakantie?

In veel gezinnen mogen kinderen of jongeren meebeslissen.

Deze kinderen hebben thuis inspraak.

Inspraak betekent dat je mag meepraten én meebeslissen.

Bij meepraten mag je je mening geven. Je mag ergens iets over zeggen.

Bijvoorbeeld: je mag meepraten over de plannen voor de komende vakantie.

Bij meebeslissen heb je een vorm van stemrecht. Jouw stem telt mee.

Bijvoorbeeld: je mag meebeslissen over de besteding van de kinderbijslag.

Of over de opleiding die je wilt gaan volgen.

Een ander woord voor inspraak is medezeggenschap.

OPDRACHT 1

Waarover mag jij thuis meebeslissen? Kleur dat hokje groen.

Waarover mag je thuis meepraten, maar niet beslissen? Kleur dat hokje oranje.

Waarover heb je thuis niets te zeggen? Kleur dat hokje rood.

- ☐ welke huishoudelijke klussen je moet doen
- ☐ welke boodschappen er gedaan worden
- ☐ wat jullie eten bij de warme maaltijd
- ☐ hoeveel zakgeld/kleedgeld/belgeld je krijgt
- ☐ welke kleren je draagt
- ☐ welk kapsel je draagt
- ☐ op welke sport of club je gaat
- ☐ naar welke feesten of evenementen je gaat
- ☐ welke uitstapjes je doet
- ☐ met wie je omgaat (vrienden en kennissen)
- ☐ met wie je verkering hebt
- ☐ anders, namelijk: _____

OPDRACHT 2

Werk samen met de hele groep.

Praat met elkaar over de antwoorden van de opdracht hiervoor.

Vergelijk de antwoorden met elkaar.

Maak een top 3 van zaken waarover jullie mogen meebeslissen.

1. _____
2. _____
3. _____

Maak een top 3 van zaken waarover jullie mogen meepraten.

1. _____
2. _____
3. _____

Er zijn ook zaken waarover je niet mag meepraten of beslissen.

Maak er weer een top 3 van.

1. _____
2. _____
3. _____

OPDRACHT 3

Je hebt 3 keer een top 3 gemaakt.

Zijn er veel verschillen tussen jullie? **ja/nee**

Zo ja, welke verschillen zie jij?

Zitten er verrassende resultaten tussen? **ja/nee**

Zo ja, schrijf er 2 op.

1. _____

2. _____

Is er iemand in je groep bij wie de inspraak thuis beter geregeld is dan bij jou thuis?

ja/nee

Zou jij het thuis ook zo geregeld willen hebben?

Ja/nee, want _____

OPDRACHT 4

Voordat mensen op vakantie gaan, worden er plannen gemaakt.

Waar gaan we heen? Wat gaan we doen? Hoeveel geld besteden we eraan?

Mag jij meepraten over vakantieplannen? **ja/nee**

Wie beslist? _____

OPDRACHT 5

Over welke zaken mag jij (mee)beslissen? En waarover niet?
Zet een kruisje in het schema.

Beslissing over	Beslissen mijn ouders	Mag ik zelf over beslissen	Beslissen we samen
Het gebruiken van anticonceptiemiddelen			
Het kiezen van een (vervolg)opleiding			
Het kiezen van vrienden of vriendinnen			
Het kiezen van een baan			
Het kiezen van een kapsel			
Het nemen van (auto-/motor)rijlessen			
De aanschaf van iets duurs (zoals smartphone, tablet, fiets, scooter)			

OPDRACHT 6

Bij elke beslissing kon je uit 3 antwoorden kiezen.
Kies er eentje uit waarbij je ouders beslissen.

Ik kies _____

Waarom mag je hierover niet zelf beslissen?

Kies er eentje uit waarbij je zelf mag beslissen.

Ik kies _____

Waarom mag je hierover wél zelf beslissen?

Kies er eentje uit waarbij jullie samen beslissen.

Ik kies _____

Waarom beslissen jullie samen hierover?

OPDRACHT 7

Misschien heb je 1 of meer broers of zusters.

Mogen jullie allemaal op dezelfde manier meebeslissen?

Ja/nee, want _____

Heb je geen broers of zusters?

Bedenk dan hoe het bij een vriend of vriendin van je gaat.

Mag hij/zij op dezelfde manier meebeslissen als de broers of zussen?

Ja/nee, want _____

OPDRACHT 8

Wanneer mocht je thuis voor het eerst ergens over meebeslissen?

Hoe oud was je toen? _____

Waarover ging het?

Hoe heb je het aangepakt?

Wat was het resultaat?

Was je tevreden met het resultaat?

Opvoeding en inspraak

Ouders hebben allemaal hun eigen manier van opvoeden.

Bij sommige manieren hebben hun kinderen geen inspraak.

Bij andere manieren hebben de kinderen dat wel.

Er zijn grofweg 4 manieren van opvoeden.

1. De autoritaire manier

De ouders zijn de baas en het kind moet gehoorzamen.

Als het kind dat niet doet, krijgt hij straf.

Er zijn veel regels.

De regels worden niet uitgelegd. Er is geen discussie mogelijk.

Het kind heeft weinig of geen inspraak.

2. De toegeeflijke manier

De ouders geven hun kind bijna altijd zijn zin.